A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2005. június 2. *

A C-174/04. sz. ügyben,

az EK 226. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránt a Bírósághoz 2004. április 13-án

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselik: E. Traversa és C. Loggi, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek

az **Olasz Köztársaság** (képviseli: I. M. Braguglia, meghatalmazotti minőségben, segítője: P. Gentili avvocato dello Stato, kézbesítési cím: Luxembourg)

alperes ellen

* Az eljárás nyelve: olasz.

benyújtott keresete tárgyában,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: P. Jann tanácselnök (előadó), K. Lenaerts, N. Colneric, K. Schiemann és Juhász E. bírák,

főtanácsnok: J. Kokott,
hivatalvezető: R. Grass,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

a főtanácsnok indítványának a 2005. március 3-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Keresetében az Európai Közösségek Bizottsága azt kéri, hogy a Bíróság állapítsa meg, hogy „az egyes közszolgáltatási ágazatok liberalizálási és privatizációs eljárásai védelmére vonatkozó sürgősségi rendelkezésekről" szóló, 2001. május 25-i 192. sz. törvényrendelet (decreto-legge) (2001. május 25-i 120. sz. *GURI*, 4. o.), amely a 2001.

július 20-i 301. sz. törvénnyé vált (legge n. 301, recante „disposizioni urgenti per salvaguardare i processi di liberalizzazione e privatizzazione di specifici settori dei servizi pubblici"), (2001. július 24-i 170. sz. *GURI*, 4. o., a továbbiakban: 192/2001. sz. törvényrendelet) összeegyeztethetetlen az EK-Szerződés 56. cikkével, amennyiben elrendeli a villamosenergia- és földgázágazatban működő társaságok jegyzett tőkéjében a 2%-os határt meghaladó mértékű részvénycsomaghoz fűződő szavazati jogok automatikus felfüggesztését.

Jogi háttér

Közösségi jog

2 Az EK 56. cikk a következőképpen rendelkezik:

„E fejezet rendelkezéseinek keretei között tilos a tagállamok, valamint a tagállamok és harmadik országok közötti tőkemozgásra vonatkozó minden korlátozás."

3 A Szerződés 67. cikkének végrehajtásáról szóló, 1988. június 24-i 88/361/EGK tanácsi rendelet (HL L 178., 5. o.; magyar nyelvű különkiadás 10. fejezet, 1. kötet, 10. o.) I. melléklete egy, az irányelv 1. cikkében említett tőkemozgásokra vonatkozó

nómenklatúrát tartalmaz (a továbbiakban: a 88/361 irányelv I. melléklete szerinti nómenklatúra). Ez többek között a tőkemozgások következő formáit sorolja fel:

„I. Közvetlen befektetések

1. Fióktelepek alapítása vagy kiterjesztése vagy új vállalkozások létrehozása, amelyek kizárólag a tőkét biztosító személy tulajdonában vannak, valamint a meglévő vállalkozások teljes mértékben történő megszerzése.

2. Részesedés új vagy meglévő vállalkozásban tartós gazdasági kapcsolatok létrehozása vagy fenntartása céljából.

[...]"

4 A 88/361 irányelv I. mellékletének végén található magyarázó megjegyzések szerint „közvetlen befektetés":

„Természetes személyek vagy kereskedelmi, ipari, illetve pénzügyi vállalkozások által végrehajtott bármely befektetés, amelynek célja, hogy a tőkét nyújtó személy és a vállalkozó vagy vállalkozás – amely számára a tőkét gazdasági tevékenység folytatása

céljából rendelkezésre bocsátották – között tartós és közvetlen kapcsolatot hozzon létre, illetve tartson fenn. Ezt a meghatározást a legtágabban kell értelmezni.

[...]

A nómenklatúra I. 2. pontjában említett, részvénytársasági jogi formájú vállalkozások közvetlen befektetésben való részvételi jelleggel rendelkeznek, ha egy részvénycsomag, amely egy természetes személy, vagy egy másik vállalkozás vagy bármely más részvénytulajdonos birtokában van, vagy a részvénytársaságokra vonatkozó nemzeti jogszabályok, vagy más rendelkezések alapján felhatalmazza a részvényest arra, hogy ténylegesen részt vegyen a vállalat irányításában, illetve ellenőrzésében.

[...]"

5 A 88/361 irányelv melléklete szerinti nómenklatúra a tőkemozgások következő formáit is magában foglalja:

„III. Tőkepiaci kereskedésben szokásos értékpapír műveletek [...]

[...]

A. Értékpapír-műveletek a tőkepiacon

1. Értéktőzsdei kereskedésben részt vevő belföldi értékpapírok megszerzése nem honos személyek által. [...]

[...]

3. Értéktőzsdei kereskedésben részt nem vevő belföldi értékpapírok megszerzése nem honos személyek által. [...]

[...]"

A nemzeti jog

6 A 192/2001. sz. törvényrendelet 1. cikkének (1) és (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Amíg az elektromos energia és gáz területén egy, a verseny számára teljes mértékben nyitott piac az Európai Unióban meg nem valósul, az elektromos energiáról szóló, 1999. március 16-i 79. sz. törvényrendelet és a nemzeti földgázpiacról szóló, 2000. május 23-i 164. sz. törvényrendelet szerinti engedélyek vagy koncessziók megadására és átruházására, tekintettel a folyamatban lévő liberalizációs és privatizációs folyamatok biztosítására, a (2) bekezdésben meg-

határozott feltételek az irányadóak, amennyiben közvetlenül vagy közvetetten az állam vagy más közszervezet által ellenőrzött jogi személyekről van szó, amelyek saját nemzeti piacukon erőfölényben vannak, amelyeket nem jegyeznek szabályozott pénzügyi piacokon, és amelyek közvetlenül, közvetetten vagy harmadik személy által, akár határozott vagy halasztott nyilvános ajánlat alapján is, olyan társaság jegyzett tőkéjében szereznek több mint 2%-os részesedést, amely közvetlenül, vagy az általuk ellenőrzött vagy hozzájuk kapcsolt társaságok révén a nevezett területeken tevékenykedik. Az általános 2%-os határ a jogi személyre magára, és arra a csoportra vonatkozik, amelybe tartozik, azaz arra a jogi személyre, amely az ellenőrzést gyakorolja az ellenőrzött társaságok és a közösen ellenőrzött, valamint a kapcsolt vállalkozások felett, akkor is, ha nem társasági formában működik. Ez a határ azokra a jogi személyekre is vonatkozik, amelyek közvetlenül vagy közvetetten, ellenőrzött vagy kapcsolt társaságok, vagyonkezelői társaságok vagy közbeiktatott személyek révén is, részesei, harmadik személyek részvételét is beleértve, a szavazati jog gyakorlásáról szóló szerződésnek vagy tagi megállapodásnak.

Ha az (1) bekezdésben nevezett határt túllépik, a határértéket meghaladó részesedéshez kapcsolódó szavazati jog az (1) bekezdés szerinti engedély vagy a koncesszió megadásával vagy átruházásával automatikusan szünetel, és döntéshozó szervek szavazatképességénél nem veszik figyelembe. A szerzésre és a határidős vagy halasztott jegyzésre vonatkozó jogok sem gyakorolhatóak többé."

A pert megelőző eljárás

7 A Bizottság 2002. október 23-i levelében közölte az olasz kormánnyal, hogy álláspontja szerint a 192/2001. sz. törvényrendelet ellentétes a Szerződés szabad tőkemozgásról szóló rendelkezéseivel, amennyiben elrendeli a társaságok jegyzett tőkéjében a 2%-os határt meghaladó mértékű részvényekhez fűződő szavazati jogok

automatikus felfüggesztését, ha ezt a részesedést közvállalkozások szerzik meg. Felszólította az olasz kormányt, hogy két hónapon belül tegye meg észrevételeit.

8 Az olasz kormány úgy válaszolt, hogy noha a szóban forgó szabályozás valóban a tőke szabad mozgásának korlátozását jelenti, mégis az egyetlen eszköz, amely alkalmas az olasz piacnak az olyan befektetési formáktól való védelmére, amelyek nem tartják be a szabad verseny feltételeit.

9 A Bizottság ezeket az észrevételeket nem tartotta egy ilyen szabályozás igazolására elegendőnek, ezért 2003. július 11-én indokolással ellátott véleményt intézett az Olasz Köztársasághoz, amiben két hónapos határidőt szabott arra, hogy a véleményben foglaltaknak eleget tegyen.

10 Miután az olasz kormány nem válaszolt az indokolással ellátott véleményre, a Bizottság úgy döntött, hogy benyújtja a jelen keresetet a Bírósághoz.

A keresetről

A felek érvei

11 A Bizottság, hivatkozással a Bíróság C-324/98. sz., Bizottság kontra Portugália ügyben (EBHT 2002., I-4731. o.), a C-483/99. sz., Bizottság kontra Franciaország

ügyben (EBHT 2002., I-4781. o.) és a C-503/99. sz., Bizottság kontra Belgium ügyben (EBHT 2002., I-4809. o.) 2002. június 4-én hozott ítéleteire, valamint a C-463/00. sz., Bizottság kontra Spanyolország ügyben (EBHT 2003., I-4581. o.) és a C-98/01. sz., Bizottság kontra Egyesült Királyság ügyben (EBHT 2003., I-4641. o.) 2003. május 13-án hozott ítéleteire, azt állítja, hogy a 192/2001. sz. törvényrendelet a befektetők bizonyos csoportja által eszközölt befektetések tekintetében eltérő és korlátozó elbánást vezet be, és ezáltal korlátozza a tőke szabad mozgását a Közösségen belül. A szabályozás minden más tagállambeli közvállalkozást elriaszt a villamosenergia- és földgázágazatban tevékenykedő társaságokban való részesedésszerzéstől, mivel ezen vállalkozások nem tudnak megfelelően részt venni ezen társaságok döntéseiben, és befolyást gyakorolni az ügyvezetésükre.

12 Az EK 56. cikk sem a megkülönböztető és nem megkülönbözető intézkedések, sem pedig a köz- és magánvállalkozások között nem tesz különbséget. Noha e cikk a „tőkemozgás" fogalmát sem határozza meg, a határon átnyúló közvetlen befektetések a 88/361 irányelv melléklete szerinti nómenklatúra alapján e fogalom alá tartoznak. Ezt különösen a vállalkozás ügyvezetésében és ellenőrzésében való hatékony részvétel lehetősége jellemzi. A részesedésszerzés, valamint az ezen részesedésekkel együtt járó szavazati jogok teljes körű gyakorlása ezért beletartozik a „tőkemozgás" fogalmába.

13 Az olasz kormány a kereset elutasítását kéri.

14 A 192/2001. sz. törvényrendelet nem vezet be megkülönböztető elbánást. Ugyanúgy vonatkozik a belföldi közvállalkozások általi részesedésszerzésre, mint a más államok közvállalkozásai általi részesedésszerzésre.

15 Egyébként pedig a szavazati jog korlátozása nem minden esetben befolyásolja hátrányosan a szabad tőkemozgást. Az olasz kormány e tekintetben példaként

hivatkozik az értékpapírok hivatalos tőzsdei jegyzésre történő bevezetéséről és az ilyen értékpapírokról közzéteendő információkról szóló, 2001. május 28-i 2001/34/EK tanácsi és európai parlamenti irányelv (HL L 184., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 4. kötet, 24. o.) 85–97. cikkére, a pénzügyi eszközök piacairól, a 85/611/EGK és a 93/6/EGK tanácsi irányelv, valamint a 2000/12/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, és a 93/22/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 21-i 2004/39/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 145., 44. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 7. kötet, 273. o.) 10. cikkére, amelyek közvetlenül az EK 56. cikket hajtották végre. Ezek a rendelkezések, melyek szintén lehetővé tették a szavazati jog korlátozását megakadályozandó, hogy egy puszta tőkebefektetést egy társaság hatékony ellenőrzésének és vezetésének lehetőségévé alakítsanak át, önmagukban szintén nem összeegyeztethetetlenek a tőke szabad mozgásának elvével.

16 A 192/2001. sz. törvényrendelet alapvetően azért egyeztethető össze a tőke szabad mozgásával, mert összhangban áll a Bizottság 2001. március 13-i „Az energia belső piacának megvalósítása" című közleményében (COM[2001] 125. végl.) meghatározott célokkal, különösen a monopolhelyzetben lévő és a villamosenergia- és földgázágazatban tevékenykedő vállalkozások felett ellenőrzést szerzett közvállalkozásoknak az érintett piacon kifejtett versenyellenes befolyása korlátozásának céljával.

17 Helytálló ugyanakkor, hogy a villamosenergia- és földgázágazatban a tagállamok piacainak megnyitása terén jelentős előrelépés történt a közösségi szabályozás, különösen a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló, 1996. december 19-i 96/92/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 27., 20. o.; magyar nyelvű különkiadás 12. fejezet, 2. kötet, 3. o.) és a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló, 1998. június 22-i 98/30/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 184., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 12. fejezet, 2. kötet, 28. o.) alapján.

18 Mindazonáltal ezen irányelveknek a tagállamok nemzeti jogába történt átültetése a különböző nemzeti piacok egyenlőtlen megnyitásához vezetett. Bizonyos államok

úgy döntöttek, hogy piacukat az irányelvekben előírtnál jobban megnyitják, mások piacaiknak szigorúan az irányelvek által előírt terjedelemben történő megnyitására szorítkoztak. A közösségi szinten ezen egyensúlyhiány kiküszöbölése érdekében végrehajtott intézkedések nem bizonyultak kielégítőnek. Ezért nemcsak a közösségi intézmények kötelezettsége az érintett piacok versenystruktúrájában fennálló egyenlőtlenségek és a visszaélésekből adódó versenytorzítások elleni fellépés, hanem a tagállamoké is.

19 Így tehát a a 192/2001. sz. törvényrendelet volt az egyetlen eszköz, amely lehetővé tette annak megakadályozását, hogy az olasz piac olyan közvállalkozások versenyellenes spekulatív támadásainak célpontja legyen, amelyek más tagállamokban ugyanazon ágazatban tevékenykednek, és nemzeti szabályozásuk előnyben részesíti őket.

20 A jelen ügyben felvetett probléma különbözik a fent hivatkozott Bizottság kontra Portugália, Bizottság kontra Franciaország, Bizottság kontra Belgium, Bizottság kontra Spanyolország és Bizottság kontra Egyesült Királyság ügyekben felmerülttől. Ezekben az esetekben a vitatott nemzeti intézkedések minden esetben arra szolgáltak, hogy biztosítsák az állam befolyását, és akadályozzák a liberalizációt. Ezzel szemben a 192/2001. sz. törvényrendelet, egy olyan intézkedéssel, amely csak a közvállalkozásokra vonatkozott, az állam befolyását ki akarja zárni. Ezért az említett ítéletekben felállított ismérvek a jelen ügyben nem alkalmazhatók.

21 Egyebekben pedig az említett törvényrendeletnek átmeneti jellege van. Csak a villamosenergia- és földgázágazat teljesen liberalizált belső piaca megvalósulásáig alkalmazandó.

22 Végül szigorúan a legszükségesebb és arányos intézkedésekre korlátozódik, amennyiben csak olyan közvállalkozásokat érint, amelyek saját nemzeti piacukon erőfölényben vannak.

23 A Bizottság álláspontja szerint ezen érvek egyike sem helytálló.

24 A tagállamok nem bitorolhatják a Közösség hatáskörét e területen. Nem a tagállamok, hanem a Bizottság kötelessége a szerződések őreként fellépni, az idevágó közösségi jog szabályszerű alkalmazásáról gondoskodni és a szabad verseny megsértésével szemben eljárni. Azok az egyoldalú intézkedések, melyek egy tagállam által azzal az ürüggyel kerülnének bevezetésre, hogy a saját piacukon megakadályozzák a torzulásokat, éppen ellenkezőleg, a Közösség közös piacán idéznének elő ilyen torzulásokat, ami nem megengedhető. A szóban forgó nemzeti intézkedések erősen protekcionisták.

25 Egyebekben pedig nem állítható, hogy a közösségi szabályozás elégtelen lenne. Sőt, ezt a szabályozást nemrég számos intézkedés erősítette meg, különösen a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 96/92/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről — különnyilatkozatok az üzemleállításokra és a hulladékgazdálkodási tevékenységekről szóló, 2003 június 26-i 2003/54/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 176., 37. o.; magyar nyelvű különkiadás 12. fejezet, 2. kötet, 211. o.), és a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 98/30/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. június 26-i 2003/55/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 176., 57. o.; magyar nyelvű különkiadás 12. fejezet, 2. kötet, 230. o.).

A Bíróság álláspontja

26 Mindenekelőtt arra kell utalni, hogy az EK 56. cikk (1) bekezdése szerint a szabad tőkemozgás mind a tagállamok, mind pedig a tagállamok és harmadik országok között megvalósul. E célból állapítja meg a Szerződés „Tőke- és fizetési műveletek" című fejezetének rendelkezései között, hogy tilos minden, a tagállamok, valamint a tagállamok és harmadik országok közötti tőkemozgásra vonatkozó korlátozás.

27 Noha a Szerződés nem határozza meg a tőke- és fizetési mozgásokat, a 88/361 irányelvnek a melléklete szerinti nómenklatúrával együtt a „tőkemozgások" fogalom meghatározása tekintetében vitathatatlanul jelzésértéke van (lásd a fent hivatkozott Bizottság kontra Egyesült Királyság ítélet 39. pontját és a C-222/97. sz. Trummer és Mayer ügyben hozott ítélet [EBHT 1999., I-1661. o.] 20. és 21. pontját).

28 A 88/361 irányelv I. mellékletének I. és III. pontja és az ottani fogalommeghatározások mutatják, hogy közvetlen beruházás esetén egy vállalkozásban részvényszerzés által, valamint a tőkepiacon történő értékpapírszerzés esetén az EK 56. cikk szerinti tőkemozgásról van szó. A fogalommeghatározások szerint a közvetlen befektetést többek között a vállalat irányításában, illetve ellenőrzésében való tényleges részvétel lehetősége jellemzi.

29 A fenti megfontolások tükrében azt kell megvizsgálni, hogy a 192/2001. sz. törvényrendelet szerinti szavazati jog felfüggesztés, amely azon társaságoknak a földgáz- és villamosenergia-piacon tevékenykedő társaságok tőkéjében 2%-ot meghaladó részesedésszerzéséhez kapcsolódik, amelyek saját nemzeti piacukon

erőfölényben vannak, és amelyeket nem jegyeznek szabályozott pénzügyi piacokon, megvalósítja-e a tőkemozgások tagállamok közötti korlátozását.

30 E tekintetben az említett törvényrendelet szerinti szavazati jog felfüggesztés a közvállalkozások érintett csoportja számára kizárja a villamosenergia- és földgázpiacon tevékenykedő olasz vállalkozások irányításában, illetve ellenőrzésében való tényleges részvételt. Mivel a 192/2001. sz. törvényrendelet célja abban áll, hogy megakadályozza „a másik tagállamban ugyanebben az ágazatban tevékenykedő közvállalkozások általi versenyellenes támadásokat", azzal a hatással jár, hogy különösen a más tagállamokban honos közvállalkozásokat elriasztja az energiaágazatban tevékenykedő olasz vállalkozások részvényeinek megszerzésétől.

31 Ebből következőleg a 192/2001. sz. törvényrendelet által előírt szavazatijog-felfüggesztés a szabad tőkemozgás korlátozását valósítja meg, melyet az EK 56. cikk alapvetően megtilt.

32 Ezt a megállapítást nem tompítja az sem, hogy a szóban forgó szabályozás a közvállalkozások csak egy olyan csoportjára vonatkozik, amely nemzeti piacán erőfölényben van. A Szerződés szabad tőkemozgásról szóló rendelkezései ugyanis sem a magán-, sem a közvállalkozások, sem pedig az erőfölényben lévő, illetve az ilyen helyzettel nem rendelkező vállalkozások között nem tesznek különbséget.

33 Egyebekben pedig az olasz kormány nem állíthatja, hogy mivel a 2004/39 irányelv rendelkezései, amelyek bizonyos feltételek mellett lehetővé teszik egyes meg-

határozott részvényekhez kapcsolódó szavazati jogok korlátozását, összeegyeztethetőek a Szerződés szabad tőkemozgásról szóló rendelkezéseivel, ugyanez érvényesül a 192/2001. sz. törvényrendelet esetében is. Ez az irányelv, melyet a letelepedés szabadsága keretében, és ellentétben az olasz kormány állításaival nem az EK 56. cikk keretein belül bocsátottak ki, egy más, egészes speciális összefüggésben, nevezetesen az értépapírok hivatalos tőzsdei jegyzésre történő bevezetésének összefüggésében született. A szavazati jog korlátozásait ott csak a jogszabályok figyelmen kívül hagyásának szankciójaként írják elő. Ezek a korlátozások tehát a 192/2001. sz. törvényrendelettel ellentétben nem alkalmasak a más tagállamokból származó vállalkozások bizonyos belföldi vállakozásokba történő befektetésektől történő elriasztására. Ami pedig a 2001/34 irányelv 85–97. cikkét illeti, ezek csak tájékoztatási kötelezettséget írnak elő a tőzsdén jegyzett társaság jelentős tulajdonrészének megszerzésekor vagy elidegenítésekor, valamint a tagállamok arra vonatkozó kötelezettségét, hogy megfelelő szankciókat alkalmazzanak, ha ezt a kötelezettséget nem teljesítik. A tagállamok által e területen kibocsátott intézkedéseknek a jelen ügy összefüggéseiben nincs jelentőségük.

34 Még annak vizsgálata maradt hátra, hogy a Szerződés rendelkezései igazolhatják-e a szabad tőkemozgás korlátozását.

35 Ebben az összefüggésben arra kell emlékeztetni, hogy a szabad tőkemozgást mint a Szerződés alapvető elvét egy nemzeti szabályozás csak akkor korlátozhatja, ha ez az EK 58. cikk (1) bekezdésében felsorolt okokból vagy a kényszerítő közérdek miatt indokolt. Ezenfelül a nemzeti szabályozás csak akkor indokolt, ha alkalmas az általa követett cél megvalósítására, és nem haladja meg az e cél eléréséhez szükséges mértéket, azaz megfelel az arányosság követelményének (lásd a fent hivatkozott Bizottság kontra Belgium ítélet 45. pontját és a C-319/02. sz. Manninen-ügyben 2004. szeptember 7-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-7498. o.] 29. pontját).

36 Az olasz kormány azt állítja, hogy az olaszországi energiapiacok a liberalizáció és a privatizáció folytán megnyíltak a verseny számára. A 192/2001. sz. törvényrendelet e piacok egészséges és méltányos versenyfeltételeit hivatott védeni. Lehetővé teszi annak megakadályozását, hogy az európai energiaágazat tényleges liberalizálásáig az olasz piac versenyellenes támadások célpontja legyen azon közvállalkozások részéről, amelyek más tagállamokban ugyanebben az ágazatban tevékenykednek, és amelyeket a nemzeti szabályozás előnyben részesít, amennyiben fenntartja kivételezett helyzetüket. Az ilyen közvállalkozások irányításszerzése az olasz villamosenergia- és földgázpiacon tevékenykedő vállalkozások felett meghiúsíthatja az olasz hatóságoknak az energiaágazat verseny számára történő megnyitására vonatkozó törekvéseit.

37 E tekintetben, mint ahogy korábban a Bíróság is kimondta, pusztán a kérdéses piac versenystruktúrájának erősítésében álló érdek nem jelent elfogadható indokot a szabad tőkemozgás korlátozására (lásd a Bizottság kontra Portugália ítélet 52. pontját).

38 A vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló, 2004. január 20-i 139/2004/EK tanácsi rendelet (HL L 24., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 3. kötet, 88. o.) rendelkezései mindenképpen alkalmazandók. E tekintetben arra kell emlékeztetni, hogy a szóban forgó nemzeti szabályozás csak azokra a közvállalkozásokra alkalmazandó, amelyek nemzeti piacukon erőfölényben vannak. A 139/2004 rendelet 2. cikkének (3) bekezdése szerint mindazonáltal a Bizottság megtiltja azt a közösségi jelentőségű összefonódást, amely a közös piacon vagy annak egy jelentős részén a hatékony versenyt jelentősen akadályozná, különösen egy már fennálló erőfölény megerősítése által.

39 Az olasz kormány továbbá az olaszországi energiaellátás szükségességére hivatkozik.

40 Még ha bizonyos körülmények között az energiaellátás biztosításának szükségessége igazolhatja is a Szerződés alapszabadságainak korlátozását (lásd a 72/83. sz., Campus Oil és társai ügyben 1984. július 10-én hozott ítélet [EBHT 1984., I-2727. o.] 34. és 35. pontját és a fent hivatkozott Bizottság kontra Belgium ítélet 46. pontját), az olasz kormány nem tudta bebizonyítani, hogy a szavazati jogok korlátozása, amely kizárólag a közvállalkozások egy pontosan meghatározott kategóriájára vonatkozik, elengedhetetlen a szóban forgó cél elérésére. Különösen azt nem fejtette ki, hogy miért van szükség arra, hogy magánrészvényesek vagy szabályozott pénzügyi piacokon jegyzett közrészvényesek rendelkezzenek az Olaszországban az energiaágazatban tevékenykedő vállalkozások részvényeivel, ahhoz, hogy az érintett vállalkozások kielégítő és megszakítás nélküli villamosenergia- és földgázellátást tudjanak biztosítani az olasz piacon.

41 Ily módon az olasz kormány nem bizonyította, hogy a 192/2001. sz. törvényrendelet elengedhetetlen a belföldi energiaellátás biztosításához.

42 Következésképpen meg kell állapítani, hogy mivel hatályban tartotta a 192/2001. sz. törvényrendeletet, amely a villamosenergia- és földgázágazatokban tevékenykedő vállalkozásokban történő, a jegyzett tőke 2%-át meghaladó részesedések esetén az ezekhez kapcsolódó szavazati jogok automatikus felfüggesztését írja elő, ha a részesedést olyan közvállalkozások szerzik meg, amelyeket nem jegyeznek szabályozott pénzügyi piacokon, és amelyek nemzeti piacukon erőfölényben vannak, az Olasz Köztársaság nem teljesítette az EK 56. cikkből eredő kötelezettségeit.

A költségekről

43 Az eljárási szabályzat 69. cikkének 2. §-a alapján a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Mivel az olasz kormány pervesztes lett, a Bizottság kérlemének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

1) **Az Olasz Köztársaság – mivel hatályban tartja az egyes közszolgáltatási ágazatok liberalizálási és privatizációs eljárásai védelmére vonatkozó sürgősségi rendelkezésekről szóló, 2001. május 25-i 192. sz. törvényrendeletet (decreto-legge), amely a 2001. július 20-i 301. sz. törvénnyé vált (legge n. 301, recante disposizioni urgenti per salvaguardare i processi di liberalizzazione e privatizzazione di specifici settori dei servizi pubblici), amely a villamosenergia- és földgázágazatokban tevékenykedő vállalkozásokban történő, az a jegyzett tőke 2%-át meghaladó részesedések esetén az ezekhez kapcsolódó szavazati jogok automatikus felfüggesztését írja elő, ha a részesedést olyan közvállalkozások szerzik meg, amelyeket nem jegyeznek szabályozott pénzügyi piacokon, és amelyek nemzeti piacukon erőfölényben vannak – nem teljesítette az EK 56. cikkből eredő kötelezettségeit.**

2) **A Bíróság az Olasz Köztársaságot kötelezi a költségek viselésére.**

Aláírások